رەنجی فەرهادەکان یاریش□ی یەکێتی نیشتمانی کوردستان؟..

سەلاح جەلال

رەنجی فەرهادەکان، کتێبێکی قەبارە گەورەی چڕو پڕە لەلاپەڕەو رستەو وشەی بیرەوەری ئەو رۆژگارە تاریکانەی بەمۆسیقای رەوی مەرگەسات دەهاتن و خوێنی روناکیان لەرۆحدا هەڵگرتبوو، بەدەم بڕینی گۆڕستانی شەوەزەنگەوە لەئاوازی رۆح و دڵ و هەناوەوە سروودی کوردستان مان یانەمانیان دەوتەوە.

نوسینی دکتۆر (هەژار عوسمان مەعروف)ە ئەو چرایەی لەمنداڵ□ی□وە لە هەناویدا داگیرساوە، بەسەرکێشی□کانی ژیاندا نوقم دەبێت و لەگەڵ چرای هیوای هەزارەها گیانبازی نیشتماندا وەک تیشکی پەلکەزێڕینە، لەدەیەها چیرۆکی مەرگەسات و تێکۆشانی کرێکارانی مەرگدا تیشکیان پێدەگرێتەوە.

ئەم تیشکانە خۆڕسک نین، بەرهەمهێنەری رۆحن، وشە وەک تێزابی تواوە وێنەیەکی ئەدەبی گەورە دروست دەکەن، لەکۆکردنەوەی شوشە شکاوەکانی منداڵ□ی□وە دەست پێدەکات، مێژووی شۆڕشێک دەکاتە پەیکەرێکی دەروون ناسی، بانگەشەیە بۆ ئێمەو ئەوان، وەرن ئاماژەکانی بخوێننەوە.

دوای راپەڕین ئازادی□ک کرایەوە زۆربەی کەس بیرەوەریان نوسی□وە، بەبێ ئەوەی بپرسن، هەتا چەندە توانیویانە هەڵگری مەدلولی رووداوەکان و ناونیشان و هونەری سەرگوزشتەبن؟ هەتا چەندە خۆیان و ئەوو ئەوانی دواتریان دواندووەو چۆن کۆمەڵگایەکیان خستۆتە ژێر پرسیارەوە؟ چۆن لەئێستادا رابردوو دەخوێننەوەو بۆ ئایندە نامەیەک ئامادە دەکەن؟ ئەمەو چەندین پرسیاری تری مەعریفی زمانمان پێ دەکاتەوە.

بەکورتی بیرەوەری یاخود بیوغرافیا چیە؟

بیرەوەری لەفەرهەنگی زمانی عەرەبیدا (سیرە) لە ڕووی زمانەوە وتای رێگایە. وەک زاراوەیش مانای هونەری وەرگێڕانی ژیانی کەسێکە، (ژاتیە) ناوێکی مێیەو دەگەڕێتەوە بۆ خود و رەوتێکە بڕیار لەسەر خود دەدات، لەڕووی ئەدەبیشەوە هاوشانی رەگەزە ئەدەبی□ پ□خشانی□کانی ترە، وەک رۆمان و چیرۆک و پەخشان و وتارو رۆمانی بیرەوەری و دان پیادانان و گەشتکردن. بە تایبەتمەندێتی هونەری ئەو رەگەزانەوەو لەنێوانیانشدا جیاوازی هەیە.

بیرەوەری نوسینەوەی ژیاننامەی خود و ناسادنییەتی بەرەو قۆناغێکی

وجودی لە نێوان ژیان و مەرگدا.
ڕۆلان بارت ئەم جیاوازیانە دەردەخات:
(ڕۆمانەکە ناچێتە سەر ئەوەی بانگەشەی دەروونی خودی خۆی بکات.)
کورتەیەکی مێژووی بیرەوەری لە جیهاندا
بیرەوەری ڕەگەزێکی ئەدەبی قوڵی هەیە لە مێژووی شارستانیەتەکاندا، زیاتر لەسەر نوسەران و زاناو داهێنەران و پسپۆڕو سیاسی و کەسایەتییە ناودارەکان بووە.
ئەوانەی گەشەیان پێداوە، زانای لاهوتی فەڕەنسی(بیترا بیلا) لەکتێبی(تاریخ بەسی) ئیمپراتۆری شانزەهەمینی ڕۆمانی(مارکۆس ئۆریلیۆس)بیرەوەریی خۆی بە ناونیشانی(الی نفسی او بینی وبین نفسی).
لە چەرخی ڕاپەڕینیشدا چەمکێکی فەلسەفی وەرگرت، بە دەربڕینی ناخی ناوەوەی مرۆڤ بە لایەنی چاک و خراپییەوە، مرۆڤایەتی خستە ناو دڵی جیهانەوە، شاعیری ئیتاڵی(فرانشیسکۆ بیتراک 1374 بە یەکێک لە باشترین نوسەرانی ڕاپەڕینی ئەوروپی دادەنرێت، لە دوو کتێبدا، بە ناونیشانی(سری الخاص) و (مشاهیر الرجل) گەشەی پێدا.
هونەرمەندی ئیتاڵیش (بنفینوتشیلی)هەموو ئەو ساڵانەی نوسیەوە لای پاپا بوە/لەساڵانی 1728وە .
دان پیادانەکانی(جان جاک ڕۆسۆ)و فەیلەسوفی فەڕەنسیش(میشیل دیموکیین) 1592 بە پێشەنگی یەکەم دادەندرێت لە سەدەی نۆزدەیەمدا، هەروەها (جۆرج یورولیو) و تۆلستۆی و ئێلیۆت ومارغریت دۆراس و جیمس جویس وچالز دیکنزو جۆرج مانای و جۆرج ئوریل و سۆمرست موام و هەردوو بەرگی بیرەوەری(وینستۆن تشرشڵ)و دەیەهای تر.
ڕەنجی فەرهادەکان ریشاڵێکی نوێی دامەزراند لە بواری ڕۆشنبیری کوردیدا، بەپەیڕەو کردنی ئەو هونەرەو سوود وەرگرتن لەقوتابخانەکانی دەروون زانی تایبەت(سیمۆن فرۆئید)و (جاک لاکان).
وەک فەلسەفەیش دەچێتە ناو میتافیزیک و لەپەیوەندییەکانی بوون بەهەبوونەوەو جیهان و مرۆڤایەتی دەخوێنێتەوە. ئەم خودە لەوە دەرچووە، تەنها بیرەوەریی خۆی بخوێنێتەوە، لە ڕێی تۆڕی پەیوەندی بەوو ئەوانی دواترەوە، بواری ڕەچەڵەکناسی و کۆمەڵناسی و دەرون زانیشی گرتەتەوەو منێک دەبەتە سپارتاکۆس و ئەفسانەی سێزیف دووبارە دەکاتەوە، دەبەتە هەمیرسێکی راستی و چرای شۆڕش بە ڕەح دادەگیرسێنێت. ئەم منە بەتە کەسێکی تەواوە، سەرەتا بەشۆڕش گەشکراوەو دوایی بەدوای ڕەگ و ریشاڵەی کۆمەڵەی ڕەنجدەرانەدا دەگەڕێت و سروود و دروشمەکانی دەڵێتەوە.
لە یەکەم ریشەی دامەزراندنی (ینک) چراکەی ناخی دادەگیرسێنێت:
ڕێژێک هاوینی 1975لە ماڵەی خوێندکاران لە (باب المعەزەم)

هاوڕێ(بەکر هەولێری) لەکۆلیژی ئەندازیاری بوو، جار جار دەردە دڵی خۆمان لای یەکتری دەکرد، هات بۆ لام و وتی: باچینە ناو چیمەنەکە پیاسەیەک بکەین، لەناو کتێبەکەی دەستیدا نوسراوێکی چاپکراوی دەرهێناو دایە دەستم و پێی گوتم: زۆر نهێنی و مەترسیدارە.
خوێندمەوە بڵاوکراوەی یەکێتی نیشتمانی کوردستان بوو. یەکەم جارم بوو ئەو ناوە ببیستم. نوسراوەکە شنەی شەماڵێکی فێنک بوو لەو گەرما پڕوکێنەرەی بەغداد هەواڵی هەستانەوەی شۆڕش و هەڵگیرساندنەوەی شۆڕشی نوێی تێدا بوو.
لەسەر ریشاڵی کۆمەڵەیش مەمەکانی گەڕەدات و بەدوای مێژووی یەکێتیتدا دەگەڕێت:
دوای ڕێکەوتنی ئازاری 1970 باڵی مەکتەبی سیاسی پارتی(جەلال تاڵەبانی و ئیبراهیم ئەحمەد) شکستی هێنا، چەپ و مارکسی و ماوی و ڕەخنەگرانی سیاسەتی (مەلا مستەفا) ڕێکخراوێکیان پێکهێنا بەناوی(کۆمەڵەی مارکسی لینینی کوردستان) (ک.م.ل.ک) لە11/7/1978 گۆڕدرا بە(کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان)
(شەهابی شێخ نوری) و سەرکردە سیاسی و سەربازییەکانی (پ.د.ک) وەک (عەلی عەسکەری) و (صالح یوسفی) و (مولازم تایەری عەلی والی بەگ) و (ڕەسول مامەندە) بزوتنەوەیان پێکهێنا و دوای سێ مانگ لە کۆتایی شۆڕشی ئەیلول لەلایەن (مام جەلال)و(نەوشیروان مستەفا)و هاوڕێکانیانەوە دامەزراندنی یەکێتی نیشتمانی کوردستان بڵاوکرایەوە.
شوشە شکاوەکانی منداڵی
گەی نوسەر بە شۆڕش بەپێی پەروەردەی بنەماڵەکەی و زوڵم و زۆری ڕژێم و زەریای سەزو گیانفیدایی خۆی لەمنداڵییەوە کۆپێی سەندووە.
باوکی کفن پۆش و زانایەکی ئاینی بەناوبانگ و ڕەمزی فریشتەیی شاری سلێمانی بووە، ڕێکەوت براکانیشی شیوعی بوون.
لەگەشتێکی گەنجانەی بۆ گوندی بەشی پێرک کوڕێکی هەرزەکاری بارزنی تەمەن سیانزە ساڵان دەبینێت، لەگەڵ کۆمەڵێک پێشمەرگەدا نیشانە لە بەردێک دەگرنەوە، گەنجە بارزانییەکە چۆن بەدانیشتنەوە سیرەی تفەنگەکەی دەگرێتەوەو فیشەک بە نیشانەکەوە دەنێت.
لەگەشتێکی تریدا چیرۆکی دوو کولەکە ملە نیشان دەدات، بەپەتێکی ئەستوور لە ملیانەوە پێکەوە بەستراونەتەوە، هەرکولەکەیەکیان دەخرێتە بن باڵێکەوە. بەو جۆرە ئەم سەراو سەری دەریاچەی دەربەندیخان بەمەلە دەڕوات و گوێ ناداتە بانگ و هاواری خاڵە هادی تا کۆتایی دەڕوات.
ئەم کاریگەریانە کارێکیان کردووە حەزی کردووە ببێتە ئەندازیار، هەتا خزمەتی خەڵک و هەژاران بکات. دواتر پلەی سێیەمی لەسەر ئاستی

سلێمانی هێناوەو لەکۆلێژی پزیشکی بەغداد وەرگیراوە.
ئەوەی یەکەم شت لەپایتەخت سەرنجی راکێشاوە، ئەو بەیاخ چی و کەلەبەرانەی شەقامەکانی بەغداد بوون، زیاتر کوردی فەیلی بوون.
خۆشەویستی بۆ پارتی و بارزانی
هەردوو رۆژنامەی (التاخی و برایەتی) زمان حالی پارتی دیموکراتی کوردستان لە بەغداد دەرچوون، وەک هەموو خوێنکارانی تر سەرچاوەی گرنگی بوون بۆ بیری شۆڕشگێڕی، لەکاتی ماوەی گفتوگۆی یانزەی ئازاری سالی1970دا هەواڵی کوشتنی مەلا مستەفا بڵاودەکەنەوە، زۆر کاریگەری دەخاتە سەری و بەردەوام لەبەر ئەو شیعرەی شێرکۆ بێکەس دەخوێنێتەوە، بۆ بارزانی نوسیوە، (بۆ پێشەوە پێشمان کەوە بارزانی.)
دوو مانگ بەر لەدەست پێکردنەوەی جەنگ، بڵاوکراوەیەکی دیواری لە کۆلیژ هەڵدەواسن، وێنەیەکی مستەفا بارزانی لەسەرەوەی نوسینەکان دادەنێن و بە کلیل و مستەکۆڵە پارێزگاری لێدەکەن و ناهێڵن خوێندکارە بەعسیەکان بیدڕێنن، هەتا(چیا عەباس) نوێنەری لقی پێنجی پارتی بەپەلە دێت و پێیان لادەبات.
بەم خۆشەویستیەیەوە دەیەوێت واز لەخوێندن بهێنێت و ببێتە پێشمەرگە، هاوڕێکانی ناتوانن پەشیمانی بکەنەوەو دێتەوە بۆ سلێمانی خێزانەکەیشی ناتوانن کاریگەری بخەنە سەر، دەچێت بۆ بەری قەرەداخ و گەشتێک دەکات هەتا بەچاوی خۆی کرداری پێشمەرگە ببینێت.
لەگوندی ئەحمەد بەنەو ناوچەکە دەگەڕێت، لەناو خزمەکانیدا دەیەها چیرۆکی زوڵم و زۆری کاربەدەستان و تایبەت (عەبدولوەهاب ئەتروشی) بۆ دەگێڕنەوە.
لەچیرۆکی(ئەحمەدی حەمەئەمین) لەبەر بێدەنگ نەبوونی لەو کردەوانەیان و رەخنەگرتن لێیان، کۆمەڵێک پێشمەرگە دەنێرنە سەری و هەتا دوا فیشەک شەڕیان لەگەڵدا دەکات و دوایی دەکوژرێت.
ئەوانەو دەیەها چیرۆکی تر بڕیاری پێدەگەیەنن و دەگەڕێتەوە بۆ بەغداد.
لەگەڵ ئەوانەیشدا هەر دڵ و رۆحی لای شۆڕش و پێشمەرگەیە.
لە رۆژی17/2/1974 چووە بۆ کۆڕی سەیدا ساڵح یوسفی، بەزمانێکی پاراوی عەرەبی وتارێک بەهەڵچوون و پڕ لەسۆزی نیشتمانی پێشکەش دەکات، باسی بەیاننامەی یانزەی ئازارو پاشگەزبوونەوەی بەعس دەکات لە بەندەکانی ڕێکەوتن نامەکەو رستەیەکی کاریگەری گوتووە: (لاسامح الله اذا اندلعت القتال من جدید).
ڕۆژێک لە چێشتخانەی باب المعظم وتارێک دەخوێنێتەوە لە رۆژنامەی هاوکاریدا بڵاوی کراوەتەوە.
بە خوێندنەوەی ئەو هەواڵەوە بەفرمێسک رۆژنامەکە تەڕ دەکات و

دەیدات بەهاوڕێکەی بیخوێنێتەوە، ئەوانیش هەموویان شەشگەڵ بوون، لەکۆی حەفتاو پێنج خوێندکاری کورد لە بەغداد سیانیان بەعسی بوون.

لەگەڵ ئەو بارودۆخە سەختەدا خەباتیان کرددووە، لەو ڕۆژە ڕەشانەدا بیرەوەرییەک دەگێڕێتەوە ژیانی زیندانی عێراق بەپارکی(هاید) لەلەندەن بەراورد دەکات. لەو پارکە گۆشەیەک هەیە مرۆڤ دەتوانێت دەردە دڵی خۆی و ڕەخنەکانی لە دەسەڵات بگرێت. بەڵام ئەو چووە بە لای دوو هاوڕێی خوێندکاریان تازە لەزیندان ئازاد کراون، نەیانوێراوە دەربارەی گرتن و لێپرسینەوەیان قسە بکەن، وتویانە: هاوڕێ گیان دارو دیواریش گوێی هەیە.

لەساڵی 1978 کۆلیژ تەواو دەکات و لە نەخۆشخانەی فێرکاری دادەمەزرێت، بیرەوەرییەکانی دەریایەکن لەخزمەتکردنی خەڵک.

(ج.م) گەورە کارمەندێکی بەعسی لە بەڕێوەبەرایەتی تەندروستی سلێمانی بە ئۆتۆمۆبێلەکەی پیاوێک دەکات بەژێرەوە و دەیانەوێت بەزۆر بینێرنەوە بۆ ماڵەوە بە ئەوەی (ج.م) نەخرێتە بەندیخانەوە.

دکتۆر(غازی پاسەوان) نەشتەرگەری ریخۆڵە کوێرە بۆ گەنجێکی شارەزوری بەناوی(کاوە) دەکات و خوێنبەری ریخۆڵە کوێرەی نادورێتەوە دەمرێت.

دکتۆر(ئومێد مەدحەت موبارەک) بەڕێوەبەری نەخۆشخانەو دوایی بۆتە وەزیر بەعسی بووە.

لەو پزیشک و کارمەندانەی بەعسی نەبوون (دکتۆر عومەر محەمەد ژاژەیی) و(حەمە ئاوات سدیق عەبا بەیلەی)و(دکتۆر جەمال حەمادی)و چەندانی تر.

یادەوەرییەکانی گەنجی زۆرن، ئەو شوشە شکاوانەن پارچەکانیان یەک دەگرێتەوە، بەو روانینەوە ڕۆژانە چەند شوشە بیرەیەک دەخواتەوە هەتا دایکی رازی بکات بڕوات و ببێت بە پێشمەرگە. لە دەریاچەی دەربەندیخانەوە بە بەلەمێکی شڕ دەڕۆن هەتا دەگەنە شاری پاوە، دواتر دەچێتە شاری مهابادو سواری پاسێک دەبێت بۆ زەردەشت هەتا بگاتە بارەگای سەرکردایەتی (ی.ن.ک). کەسێک بەناوی(ش.ز) خۆی پێ دەناسێنێت و رێگەی لێدەگێڕێت و ئەویش ئاگاداری وردی کاریە ئەهریمەنەکانی دۆخی ناوەوەی خەباتی چەکداری نەبووە، ئەویش دەیکات بە بارەگای حسکدا، وتویەتی: دکتۆرەو لەشارەوە رایکردووە بۆ ناو پێشمەرگە. دەیبەنە لای دکتۆر(مەحمود سەرانی).

کاتێک دەگاتە لای دکتۆر کەسیەتییەکی سادەی بێفیزی کراوەو روخۆش و قسەخۆش و زۆر دوو بوو، لە رۆژی دووەمەوە کاری پزیشکی چارەسەرکردنی نەخۆش و برینداری (پ.م) و خەڵکی ناوچەکەی خستبووە ئەستۆی من.

بۆ یەکەم جار مولازم ئەنوەری مەجید سوڵتانم ناسی، هەرگیز رووی

نیگەران و بێزاری شەهید ئەنوەرم بیر ناچێتەوە، کاتێک چاوە ڕەشە تیژەکانی تێبڕیم زۆر دەستانەو دەسەزانێ بەئارامی و زەردە خەنەیەکەوە لێی پرسیم، دکتۆر گیان تۆیش بۆ کوردایەتی هاتویتە دەرەوە.

دوای چەند ڕۆژێک لەم دیدارە لە ڕۆژی 2/9/1979 لەشەڕی یەکەمی هێرشی ئێراندا یە سەر کوردستان لەنزیک شاری بانە شەهید بوو.

بەو شێوەیە تێکەڵاوی کەسانی سیاسی دەبێت:

لەو بڵاوکراوانەی دەمخوێندەوە ئاوا تێگەیشتم (ی.ن.ک) نیمچە بەرەیەک بوو، پێکهاتبوو لە(ک.م.ل.ک)و بزوتنەوەی سۆسیالیستی کوردستان.

(بزوتنەوە)و(هێڵی گشتی) د مەحمود عوسمان دوای ئاشبەتاڵ دەچێت بۆ سوریا، لەوێ لەگەڵ قادر جەباری و عەدنان موفتی لیژنەی ئامادەکاری (پ.د.ک)یان دروست کرد، دواتر دکتۆر مەحمود لەهاوینی 1977 لەگەڵ جەلال تاڵەبانی لە سوریاوە بەناو تورکیاو ئێران گەڕابۆوە کوردستان و بنکەکەی لەنزیک بنکەکانی سەرکردایەتی(ی.ن.ک) دانابوو.

لەنەورۆزی 1979دا لە(ی.ن.ک) جیادەبنەوە.

لەوکاتانەدا بیرم لەوە دەکردەوە هەرچۆن بووە خۆم بگەیەنمە (ی.ن.ک)

لەسەر داوای خۆم دکتۆر مەحمود ڕێگەی پێدام بچم بۆ لای مەلا ئەحمەدی بانی خێڵانی، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حشع بوو. کاتێک بینیم سامانی کوڕی لەگەڵدا ناردم بۆ بنکەی جەلال تاڵەبانی.

لەتشرینی دووەمی 1979 جەلال تاڵەبانی لە توژەڵە لەمیوانخانەیەکدا دەوارێکی ئەستون بەرز لەژێر دار گوێزێکی گەورەدا دانیشتبوو، بەڕێزەوە بەخێرهاتنێکی گەرم و گوڕی لێکردین. لەسەر زۆر شت هاوڕابووین، وەک دامەزراندنەوەی یەکێتی دوای سێ مانگ لە ئاشبەتاڵ و وازهێنانی سەرکردایەتی پارتی لە شۆڕش .

من دەمویست جەلال تاڵەبانی ڕەشماڵێک یان چەترێک هەڵبکات هەموو هێزە کوردییەکان کۆبکاتەوە و ئاڕاستیەیان بکات بەرەو سەرکەوتن.

ئەویش لەگەڵ هەموو ئەوانەدابوو، بەبەڵگەوە ناوی دەیەها ئاغاو سیخوڕی دەهێنایەوە لەگەڵ حسک و پدک دان و پیاوی ڕژێمن.

دەمویست ئەو ببێت کۆتری ئاشتی ناو ماڵی کورد، ئەو دەیوت هەموو ڕێگایەکی وتووێژیان تاقی کردۆتەوە بەڵام سەرکردایەتی حسک و پدک نایانەوێ لەگەڵ ئێمە یەک بکەون.

نە ئەو لەمنی پرسی تۆ بۆچی هاتویت و نەمنیش بەهۆی ێشەکانەوە هیچم وت و نائومێد گەڕامەوە.

خەیاڵی بزۆوم بنمیچ و دیوارە ئەستورەکانی ئەو زیندانیانەی ڕژێمی سەدامی بەی سەرکاروانی شەهیدانی کۆمەڵە(شەهاب و جەعفەرو ئەنوەر)

و کادرانی تر وەک شەهید ئاشتی(ئەبوبەکر شێخ نوری)و(شەهید وەستا ئەنوەری هەڵەبجەیی)و …تیایاندا چاوەڕێی حوکمی مەرگیان کردبوو، نرکەو ن□□و وێنەی دەم و چاوی ئەو سەرکردەو کادیرانەی کۆمەڵەم دەهاتەوە بەرچاو ل□ ئەشکەنجەکانی رژێمی سەدام پێش لەسێدارەدانیان ئەم دروشمانەیان بەڕووی جەلادەکاندا وتبوەوە:

کەم ژیام و کەڵ ژیام
بێباک ل□ بەردەم سێدارەی دوژمن
پەتی خنکاندن دەنێمە گەردن
کرێکارێکی هەژاری کوردم
هیچ پەشیمان نیم لەوەی کەکردم.

هەتا رۆژێک بەبیانوی کڕینی دەرمانەوە لەگەڵ دکتور مەحمود چوین بۆ مەهاباد لەوێ پرسم پێکردو چوم بۆ بارەگای (ی.ن.ک).

ژیانی پێشمەرگایەتی وەک دکتۆر دەست پێدەکات و هەموو بیرەوەرییەکانی خۆی لەناو شۆڕشدا دەنوسێتەوە، هەتا چونی بۆ ئەوروپا و گەڕانەوەی دوا بیرەوەری گرنگی هاوکێشەیەکی نێوان مام جەلال و نەوشیروان مستەفایە.

نەوشیروان مستەفا کەسێکی کەمدوی بیرکەرەوەی، بیر ڕونی، پراکماتیکی، بەنەخشەو پلان بوو، بەڕاستی رێکخەرو پلان داڕێژبوو. بوێرو قسە لەڕوو بوو.

بڕێک ساردو وشک و دوورە پەرێزبوو، روخۆش نەبوو، عاتیفی و سۆزدار نەبوو، بۆیە درەنگ هەڵدەچوو، لایەنی لۆجیکی و عەقلانی لەدەرونیدا بەهێزتر بوو. لەلایەنی سۆزو هەڵچوونە عاتیفیەکان، لەکاتی هەبوونی جیاوازی یا دژایەتی لەبیرو باوەڕو هەڵوێستی سیاسی لەگەڵ هاوخەباتەکانی، نەوشیروان بڕێک لە دڵی دەگرت، لەبیری نەدەچوەوە و بەرامبەر بە هەندێک کەس کەکیمیاکەی لەگەڵیاندا نەدەسازا رقی لەدڵدا دروست دەبوو.

کەسێتی جەلال تاڵەبانی

کەسێکی نەترس و بەورەو کەف و کوڵاوی و پرۆزەو توانا بوو، زۆر گۆبوو، خاوەنی ئیرادەی پۆڵایین و بڕوا بەخۆبون و گەشبینی بوو، لەڕووی هەست و سۆزەوە زوو هەڵدەچوو، بەهاری لەخۆی دەهێنایە چۆکان، ئەم گەشبینی و پڕ لەهیوایەی لەکاتی نۆچدان و لاوازی و شکستەکان سودێکی گەورەی هەبوو،

بەڵام ئەم گەشبینییە لەو دۆخانەی پشت بەستو نەبوو بەشیکردنەوەی لۆجیکیانەو سەلمێنراو نەبوو بەزانیاری وردو ژمارەو داتاکان زیانی گەورەی لێ دەکەوتەوە.

مام لەپەیوەندی کۆمەڵایەتیدا بوو، واتە روو لەدەرەوەی خۆی بوو، کراوەو گەرم و گوڕ بوو، بەخشندەو گەورەو فراوان خوازبوو، شادی و

روخۆشی و قسەی خۆشییەکەی بێئەندازەیەک بوو، کە وەک پەتا بڵاودەبووەوە بەناو خەڵکدا.
بەڕاستی کەسێتی عاتیفی (سۆزیاری) مام لەگەڵ سۆزو عاتیفەی گەلەکەیدا دەگونجا. هەروەها وزەو توانا و ئازایەتی و کۆڵنەدەرییەکەیشی لەگەڵ ئەو هەموو سەختی قورسی ومەترسییەی خەباتی ڕەوای گەلەکەیدا دەگونجا، هەر ئەم مۆرک و پێکهاتانەی کەسێتییەکەیشی بوو، کەدوای چەندین نوچدان و کەوتن و هەستانەوە کردی بەو سەرکردە مێژووییەی گەلەکەی.
ئەم کتێبە پڕ پڕە لە بیرەوەری گرنگ و دەیەها قارەمانی ورە بەرزی خەبات و فریشتەکانی گیان بازی نیشتمان، هیچ شتێکی بەسەردا تێنەپەڕیوە، لەنیشاندانی دڵسۆزی و گەندەڵی زۆر کەسایەتیش، تەنانەت ڕەخنە لەخۆی و بنەماڵەکەی دەگرێت، ئاوێنەیەکە هەموو راستییەکانی تێدایە، دەکرێت بەیەکێک لە ریشاڵە تیۆرییەکانی یەکێتی نیشتمانی کوردستان دابندرێت و ئەزمونێکی پڕ بەهایە بۆ هەموو شۆڕشگێڕو شۆڕشێک سوودی لێوەربگرن.

سەلاح جەلال

سەرچاوە:
1- ڕەنجی فەرهادەکان/ بیرەوەری/ نوسینی دوکتۆر هەژار/چاپی یەکەم2020 چاپخانەی کارۆ لەسلێمانی

2- الثات معقدة بالکتابة عن السیرة الثاتیة نوعا ادبیا/ حاتم الصکر/ مجلة افاق العربیة/ بغداد/العدد 12/1991/115 .
لەڕۆژنامەی کوردستانی نوێ بەدوو ژمارە بڵاوبۆتەوە(8864)لە21/2/2023 و ژمار(8865) لە22/2/20234